ISSN 2454-0501

Ľubietovské noviny

Ročník X. • Číslo 1 • Marec 2026

ŠTVRŤROČNÍK VYDÁVANÝ OBCOU ĽUBIETOVÁ PRE LEPŠIU INFORMOVANOSŤ OBČANOV

Fašiangová zabíjačka

31. január 2026

Boli tam aj Majerky

V Ľubietovej sa tešíme z tradície

Fašiangy boli odjakživa symbolom veselosti, zábavy a hodovania. Fašiangové obdobie sa začína už v čase Troch Kráľov a trvá do popolcovej stredy. Ako by to bolo, keby sa Ľubietovčania na fašiangy zabudli zabávať. Hasičňa začala rozvoniavať už v piatok. Šikovný mäsiar Mirko Hajdúch s tímom dobrovoľných hasičov pripravoval mäsiarske výrobky, aby v sobotu ráno mohli nachovať hladošov. Tak sa už po štvrtý rok podarilo našim dobrovoľným hasičom rozvoňať park na námestí neodolateľnou vôňou a veselou atmosférou. Chlapci a dievčatá z DHZ vo svojom stánku ponúkali čerstvo pripravené zabíjačkové dobroty šikovných kuchárov a majstrov mäsiarov. Už od samého rána stáli návštevníci podujatia v rade, lebo neodolali lákaniu voňajúcich klobások, jaterničiek či pečenému mäsku. V chladnejšom počasí nás zahriala, okrem páleného ☺, aj zabíjačková kapustnica. Všetci si v tento deň dobre pochutnávali a popri tom si zaspievali zopár srdcu blízkych piesní s domácou ženskou folklórnou speváckou skupinou Majerky.

Ďakujeme dobrovoľným hasičom za príjemne strávenú fašiangovú sobotu.

J. Majerová

Kapustnica od Igora Hudeca chutila výborne

Pomáhali aj najmladší

Chlapci v akcii

Príhovor šéfredaktorky

Vážení a milí čitatelia Ľubietovských novín

Za celú redakciu vás vítam v novom roku 2026 a teším sa, že i tento rok sa budeme pravidelne stretávať nad stránkami našich Ľubietovských novín. Pripravujeme ich pre vás už deväť rokov a našim zámerom je aspoň malým dielom prispieť k informovanosti o dianí v našej obci a priniesť vám zaujímavé informácie z jej histórie i súčasnosti. Pracujeme na novinách nepretržite celý rok. Je treba hľadať a zbierať podnety, nové témy. O nude nemôže byť ani reči. Stále je treba mať oči otvorené a rozmýšľať, o čom budeme písať. Verte mi, že keď noviny odchádzajú do tlačiarne, veľmi sa mi uľaví, ale zároveň už pracujeme na príprave nových príspevkov do ďalšieho vydania.

Všetkým, ktorí naše noviny čítate, ďakujeme za priazeň. Poďakovanie patrí aj stálym prispievateľom a rovnako nás teší záujem nových autorov o publikovanie v našich novinách.

So srdečným pozdravom

Jana Majerová

V bufete

Miroslav Patzelt

Spokojní návštevníci

Výpis z uznesení z 27. zasadania obecného zastupiteľstva dňa 19. decembra 2025

Prítomní poslanci: Ing. Marián Benka, Peter Černák, Ing. Pavol Čuba, Bc. Jana Majerová, Peter Kováč, Bc. Zdenko Urva
Ospravedlnený: -
Hlavný kontrolór: Pavol Šimun
Za občanov: 2

OcZ 27 – 1/2025 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***schvaľuje*** program zasadnutia obecného zastupiteľstva podľa pozvánky. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 27 – 2/2025 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***určuje*** Zuzanu Kútnu za zapisovateľku zápisnice, Ing. Pavla Čubu a Petra Kováča za overovateľov zápisnice. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 27 – 3/2025 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***volí*** návrhovú komisiu v zložení: Bc. Jana Majerová, predsedkyňa, Ing. Pavol Čuba, člen, Bc. Zdenko Urva, člen. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 27 – 4/2025 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***berie na vedomie*** správu o plnení uznesení predloženú hlavným kontrolórom obce. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 27 – 5/2025 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***schvaľuje*** v zmysle § 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy dotáciu z rozpočtu obce pre rok 2025 pre **Zariadenie sociálnych služieb Strom Strelníky** vo výške 1 279,20 € na nákup profesionálneho bubnového sušiča Primus (schválená suma tvorí 50 % obstarávacej ceny). Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 27 – 6/2025 Obecné zastupiteľstvo obce ***schvaľuje*** dodatok č. 1 k Zmluve o poskytnutí návratnej finančnej výpomoci č. 25/2024, zo dňa 22. 6. 2024, ktorým sa predlžuje splatnosť finančnej výpomoci pre Obecnú pílu Ľubietová, spol. s r. o. do 30. 6. 2026. Ostatné podmienky zmluvy sa nemenia. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 27 – 7/2025 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová
I/ berie na vedomie
návrh na zmenu rozpočtu obce Ľubietová vykonaním rozpočtového opatrenia č. 8/2025 podľa § 14 ods. 2 písm. a), b), c) a d) zákona č. 583/2004 Z. z., konkrétne presun rozpočtovaných prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu, povolené prekročenie príjmov a výdavkov podľa predloženého návrhu:

	Úprava príjmov o:	Úprava výdavkov o:
Bežné	12 452,00	8 952,00
Kapitálové	0,00	0,00
Finančné operácie	0,00	0,00
Spolu	**12 452,00**	**8 952,00**

II/ schvaľuje
zmenu rozpočtu obce Ľubietová vykonaním rozpočtového opatrenia č. 8/2025 podľa § 14 ods. 2 písm. a), b), c) a d) zákona č. 583/2004 Z. z., konkrétne presun rozpočtovaných prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu, povolené prekročenie príjmov a výdavkov podľa predloženého návrhu:

	Úprava príjmov o:	Úprava výdavkov o:
Bežné	12 452,00	8 952,00
Kapitálové	0,00	0,00
Finančné operácie	0,00	0,00
Spolu	**12 452,00**	**8 952,00**

Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 27 – 8/2025 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***schvaľuje*** predĺženie nájomnej zmluvy pre Ivana Potančoka na byt č. 2 v budove obce Ľubietová, súpisné číslo 2, orientačné číslo 2, do 31. 12. 2026. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 27 – 9/2025 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***schvaľuje*** dočasný prenájom časti budovy súpisné číslo 91 (bývalá autodielňa), pre firmu ZD Corporation, s. r. o., SNP 16/12, Limbach, PSČ: 900 91, do 30. 6. 2026, za cenu 100 € za mesiac a výdavky na spotrebovanú elektrickú energiu v zmysle mesačnej refakturácie platieb. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 27 – 10/2025 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová
a/ ruší uznesenie obecného zastupiteľstva č. OcZ 10 – 9/2023 zo dňa 15. 12. 2023
b/ schvaľuje zaradenie Obce Ľubietová do členstva a územia verejno-súkromného partnerstva OZ - Miestna akčná skupina - Banská Bystrica okolie, IČO: 55 804 861, ktoré sa uchádza o udelenie štatútu MAS v programovom období SP SPP 2023 - 2027. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 27 – 11/2025 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***berie na vedomie:***
1. Správu hlavného kontrolóra obce o vykonanej kontrole: Efektívne, hospodárne, účelné použitie finančných prostriedkov na dotácie z rozpočtu obce za obdobie 2023 - 2024
2. Správu hlavného kontrolóra obce o vykonanej kontrole: Správa zvereného majetku, zákon 138/1991 Z. z., Zásady hospodárenia s majetkom obce v ZŠ s MŠ T. G. Masaryka Ľubietová
3. Názor hlavného kontrolóra na chod spoločnosti Obecná píla Ľubietová, spol. s r. o.
4. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 27 – 12/2025 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová
a / berie na vedomie návrh plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce na 1. polrok 2026
b/ schvaľuje plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce na 1. polrok 2026 podľa predloženého návrhu
Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

Výpis z uznesení z 28. mimoriadneho zasadania obecného zastupiteľstva dňa 27. januára 2026

Prítomní poslanci: Ing. Marián Benka, Peter Černák, Ing. Pavol Čuba, Bc. Jana Majerová, Peter Kováč, Miloš Sauka, Ing. Peter Sedláček, Bc. Zdenko Urva, Pavel Zajac
Ospravedlnený: -
Hlavný kontrolór: Pavol Šimun
Za občanov: 0

OcZ 28 – 1/2026 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***schvaľuje*** program zasadnutia obecného zastupiteľstva podľa pozvánky. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 28 – 2/2026 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***určuje*** Zuzanu Kútnu za zapisovateľku zápisnice, Ing. Pavla Čubu a Petra Kováča za overovateľov zápisnice. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 28 – 3/2026 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***volí*** návrhovú komisiu v zložení: Ing. Pavol Čuba, predseda, Peter Černák, člen, Bc. Jana Majerová člen. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 28 – 4/2026 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***schvaľuje*** prerušenie mimoriadneho zasadania OZ z dôvodu nedostatočných podkladov. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

Výpis z uznesení z pokračovania 28. mimoriadneho zasadania obecného zastupiteľstva dňa 2. februára 2026

Prítomní poslanci: Ing. Marián Benka, Peter Černák, Ing. Pavol Čuba, Bc. Jana Majerová, Peter Kováč, Miloš Sauka, Ing. Peter Sedláček, Pavel Zajac
Ospravedlnený: -
Hlavný kontrolór: Pavol Šimun

OcZ 28 – 5/2025 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***schvaľuje*** začatie procesu zlúčenia spoločností Obecné lesy Ľubietová, s. r. o. a Obecná píla Ľubietová, s. r. o. do jednej spoločnosti Obecné lesy Ľubietová, s. r. o.
Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 28 – 6/2025 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***odporúča*** VZ Obecných lesov:
1. Poveriť konateľa OL vypracovať organizačnú štruktúru po zlúčení obidvoch spoločností OL a OP
2. Vytvorenie centrálneho skladu v priestoroch OP – sklad.
3. Vyriešenie zvážania drevnej hmoty v dĺžkach (pol dĺžkach)
4. Kvalitatívny stupeň „D", vlákninu a palivo dodávať výhradne na OP

Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

Výpis z uznesení z 29. zasadania obecného zastupiteľstva dňa 9. marca 2026

Prítomní poslanci: Ing. Marián Benka, Peter Černák, Bc. Jana Majerová, Peter Kováč, Miloš Sauka, Ing. Peter Sedláček, Bc. Zdenko Urva, Pavel Zajac
Ospravedlnený: Ing. Pavol Čuba
Hlavný kontrolór: Pavol Šimun
Za občanov: 8

OcZ 29 – 1/2026 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***schvaľuje*** program zasadnutia obecného zastupiteľstva podľa pozvánky. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 29 – 2/2026 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***určuje*** Zuzanu Kútnu za zapisovateľku zápisnice, Miloša Sauku a Petra Kováča za overovateľov zápisnice. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 29 – 3/2026 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***volí*** návrhovú komisiu v zložení: Ing. Peter Sedláček, predseda, Bc. Zdenko Urva, člen, Bc. Zdenko Urva, člen. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 29 – 4/2026 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***berie na vedomie*** správu o plnení uznesení predloženú hlavným kontrolórom obce. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 29 – 5/2026 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***schvaľuje*** VZN obce Ľubietová o určení miesta a času zápisu dieťaťa na plnenie povinnej školskej dochádzky do 1. ročníka Základnej školy s materskou školou T. G. Masaryka Ľubietová v zmysle predloženého návrhu. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 29 – 6/2026 Obecné zastupiteľstvo obce ***I/ berie na vedomie*** *zmenu rozpočtu obce Ľubietová vykonanú rozpočtovým opatrením č. 9/2025 k 31. 12. 2025 podľa § 14 ods. 2 písm. a), b), c) a d) zákona č. 583/2004 Z. z., konkrétne presun rozpočtovaných prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu, povolené prekročenie príjmov a výdavkov* podľa predloženého návrhu:

	Úprava príjmov o:	Úprava výdavkov o:
Bežné	11 355,00	11 355,00
Kapitálové	0,00	0,00
Finančné operácie	0,00	0,00
Spolu	**11 355,00**	**11 355,00**

Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 29 – 7/2026 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***I/ berie na vedomie*** *návrh na zmenu rozpočtu obce Ľubietová vykonaním rozpočtového opatrenia č. 1/2026 podľa § 14 ods. 2 písm. a), b), c) a d) zákona č. 583/2004 Z. z., konkrétne presun rozpočtovaných prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu, povolené prekročenie príjmov a výdavkov* podľa predloženého návrhu:

	Úprava príjmov o:	Úprava výdavkov o:
Bežné	-98,00	-98,00
Kapitálové	0,00	0,00
Finančné operácie	0,00	0,00
Spolu	**-98,00**	**-98,00**

II/ schvaľuje
zmenu rozpočtu obce Ľubietová vykonaním rozpočtového opatrenia č. 1/2026 podľa § 14 ods. 2 písm. a), b), c) a d) zákona č. 583/2004 Z. z., konkrétne presun rozpočtovaných prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu, povolené prekročenie príjmov a výdavkov podľa predloženého návrhu:

	Úprava príjmov o:	Úprava výdavkov o:
Bežné	-98,00	-98,00
Kapitálové	0,00	0,00
Finančné operácie	0,00	0,00
Spolu	**-98,00**	**-98,00**

Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 29 – 8/2026 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***schvaľuje*** Prílohu č. 1, bod 2b podľa predloženého návrhu a Prílohu č. 2 k Zásadám hospodárenia a nakladania s majetkom obce Ľubietová v zmysle predloženého návrhu. Zdržal sa: Bc. Zdenko Urva, za: Ing. Marián Benka, Peter Černák, Bc. Jana Majerová, Peter Kováč, Miloš Sauka, Ing. Peter Sedláček, Pavel Zajac

OcZ 29 – 9/2026 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***schvaľuje*** nájomné zmluvy na prenájom poľnohospodárskej pôdy na 5 rokov pre poľnohospodárske subjekty v zmysle čl. 14, ods. 2, písm. p) Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce Ľubietová (z dôvodu osobitného zreteľa) a predložených jednotlivých špecifikácií parciel, ako prílohy jednotlivých nájomných zmlúv o nájme pozemkov na poľnohospodárske účely, za cenu podľa prílohy 1 Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce Ľubietová nasledovne:

Poľnohospodársky subjekt	Výmera v m²	Ročný nájom v €
Daniel Kantor, Povraznik 44	44 7107	607,04
Ján Kútny, SHR, Ľubietová, Podlipa 585/514	43 4831	811,45
Peter Fellner, Ľubietová	67 1710	1187,51
HMH Agency, s. r. o., Ľubietová 517	1 5506	34,09
Peter Majer, Strelníky	28 4275	375,06
Miroslav Filadelfi, Ľubietová, ul. Debnárska 255/35	38 2514	493,74
Farma Milko, s. r. o., Ľubietová	5 4332	104,65
PD Bukovina Strelníky	4 5143	99,28
Martin Lupták, Lučatín	1 1162	6,71
Ľuboš Holík, Slovenská Ľupča, Za Nožiarňou 5	35 4970	199,92

Žiadosti Petra Padúcha z Medzibrodu nebolo vyhovené z dôvodu duplicitného záujmu o dané parcely a uprednostnenia ľubietovského SHR. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 29 – 10/2026 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***schvaľuje*** nájomnú zmluvu na prenájom ambulancie všeobecného lekára v budove zdravotného strediska, súpisné číslo 220, v zmysle čl. 14, ods. 2, písm. b) Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce Ľubietová (z dôvodu osobitného zreteľa) pre Euromediconsult, s. r. o., IČO 50 770 420, so sídlom Zámočnícka 11, Bratislava. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 29 – 11/2026 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***schvaľuje*** predĺženie nájomnej zmluvy pre Martina Kútneho na podkrovný byt v budove obce Ľubietová, súpisné číslo 2, orientačné číslo 2, do 31. 3. 2027. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 29 – 12/2026 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***schvaľuje*** vyhlásenie výberového konania na prenájom budovy bowlingu, súpisné číslo 591. Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 29 – 13/2026 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***schvaľuje*** odpredaj pozemkov
v k. ú. Ľubietová, vytvorených geometrickým plánom č. 10829628-004/2025, a to parcely KN C 1085/7, zastavané plochy a nádvoria, o výmere 16 m², parcely KN C 1090/8, zastavané plochy a nádvoria, o výmere 4 m², katastrálne územie Ľubietová, Obec Ľubietová, okres Banská Bystrica, za cenu 100 €, všeobecná hodnota pozemkov predstavuje 2 000 €. Parcela je zastavaná stavbami vo vlastníctve kupujúceho, čo sa považuje za dôvody osobitného zreteľa podľa § 9a, ods. 15, písm. f) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov. Kupujúci Kamil Pánis, trvale bytom Chalupkova 362/20, Nitra, zaplatí kúpnu cenu 2 000 € a 100 € poplatok za návrh na vklad. Zámer odpredaja predmetných pozemkov bol ***schválený*** Uznesením OcZ 26 – 11/2025 zo dňa 12. 11. 2025.
Za: Ing. Marián Benka, Peter Černák, Bc. Jana Majerová, Peter Kováč, Miloš Sauka, Ing. Peter Sedláček, Pavel Zajac. Zdržal sa: Bc. Zdenko Urva

OcZ 29 – 15/2026 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***schvaľuje*** Zmluvu o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena pre Stredoslovenskú distribučnú, a. s., Žilina na osadenie elektroenergetického zariadenia na parcelách KN E 7100/1 a KN E 7099/1, ktoré budú dotknuté stavbou „Ľubietová – Kostolnica – Rekonštrukcia NNS, SW kód 18944". Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

OcZ 29 – 16/2026 Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová ***berie na vedomie***
1. ročnú správu o kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra za rok 2025
2. správu hlavného kontrolóra o prevode majetku
Za: všetci. Uznesenie bolo jednomyseľne prijaté.

Dôležitá informácia

Vážení spoluobčania,
určite sa vám už dostalo do uší, že pani doktorka MUDr. Herková ukončila svoju lekársku prax. Pre našu dolinu je to nepríjemné, lebo bola jediná lekárka, ktorá sem dochádzala a kde mohli dôchodcovia riešiť svoje zdravotné problémy. Obce po intenzívnom hľadaní našli nového lekára

MUDr. Teodora Bachledu, PhD., MBA, DESA,

ktorý má ambulanciu v Banskej Bystrici, Švermova ulica č. 42 (oproti hotelu Dixon).

Telefonický kontakt do ambulancie: 0940 94 84 94
e-mail: recepcia@ambulanciabb.sk

Návštevnosť ambulancie a jej fungovanie je závislé na počte pacientov, a preto vás chceme požiadať, ak ešte nie ste rozhodnutí ku ktorému všeobecnému lekárovi sa prihlásite, tak pomôžte dôchodcom v našej obci a prihláste sa k MUDr. Bachledovi. Pán doktor je ochotný ordinovať aj v našej obci a bol by riešením na dlhšie obdobie niekoľkých rokov a možno aj desaťročí. Prihlásiť sa môžete na obecnom úrade, alebo mailom na adresu ambulancie.

Potrebujeme nasledovné údaje:

Rodné číslo	Adresa trvalého bydliska	Zdravotná poisťovňa	Telefón, e-mail	Podpis

Na tomto príklade je jasne vidieť, že dávne rozhodnutie o zrušení zdravotných obvodov nebolo správne, lebo v našej doline je spolu približne 1700 pacientov, čo by bez problémov všeobecného lekára užívilo, ale dnes pri 400 pacientoch sme vďační aj za ordinovanie 1 deň v týždni. A taktiež sú na to naviazané ďalšie služby, napríklad lekáreň. Práve z tohto dôvodu chceme požiadať aj vás, ľudí v aktívnom veku, ktorí ešte tak často lekára nepotrebujete, aby ste boli solidárni s dôchodcami a prihlásili sa k novému lekárovi. Práve počet pacientov z tejto doliny rozhodne o tom, koľko dní tu bude lekár ordinovať.

Aký je postup zmeny lekára?
Prihlásite sa k novému všeobecnému lekárovi a to je všetko. Lekár si následne vyžiada vašu zdravotnú dokumentáciu od doterajšieho lekára. Karty po MUDr. Herkovej sú na Banskobystrickom samosprávnom kraji a preto s nimi nie je žiadny problém. Všeobecného lekára môžete zmeniť každého pol roka a jeho pacientom sa stávate nasledujúci mesiac po prehlásení.

Preto vás ešte raz žiadam, skúsme spoločne vyriešiť stabilitu v poskytovaní základnej zdravotnej starostlivosti v Ľubietovej na dlhšie obdobie. Ďakujeme za pochopenie.

Ing. Pavel Zajac
starosta obce Ľubietová

Ples obce Ľubietová

10. január 2026

Prvým kultúrno spoločenským podujatím v tomto roku bol obecný ples. Kultúrny dom v Ľubietovej sa 10. januára niesol v znamení tanca, výbornej hudby a skvelej zábavy. Po úvodnom privítaní starostu obce Ing. Pavla Zajaca sa počas celého večera hostia zabávali pri tónoch kapely ZBM.

Nechýbala tradičná bohatá tombola a program, v ktorom vystúpili deti z Dance studio by Aneta a Milena Čief Majerová.

Jana M.
Foto: Stanislav Jeleň a Ireneusz Bledowski

Ježiš, náš Záchranca

Milovaní čitatelia našich Ľubietovských novín.

Veľkonočné sviatky sú pre nás časom pripomenutia veľkého Božieho diela našej spásy. Ježiš, Boží Syn plní Otcovu vôľu a prináša dobrovoľnú obetu zmierenia za ľudí na kríži.

Sám niekoľko krát o tom hovorí, aby pripravil ľudí na okamih nášho vykúpenia, pričom vždy dodá, že tretieho dňa vstane z mŕtvych. Hovorí o tom priamo /porov.: 1 krát Mt 16,21; Mk 8,31; Lk 9,22, 2 krát Mt 17,22-23; Mk 9,31, 3 krát Mt 15,3-4/, alebo formou obrazov / porov.: Mt 12, 39-40, Lk 11, 29-32 Jonášovo znamenie; Jn 2,19-21 o chráme tela, ktoré za tri dni postaví; Jn 10,18 o dobrovoľnej obete; Jn 3,14 Syn človeka bude vyzdvihnutý a Jn 12,24 pšeničné zrnko zasadené do zeme prinesie veľkú úrodu/.

Sú tí, ktorí si svoje srdce pred Ježišom zatvrdili. Iní uverili, ale báli sa navonok k Ježišovi priznať. Boli i takí, ktorým bolo úplne jedno o čom Ježiš hovoril a čo robil. Predsa boli i tí, ktorí uverili, že je Mesiáš, ale ešte ich čakala dlhá cesta osobného dozrievania vo vzťahu k Nemu -Božiemu Synovi.

V evanjeliách nachádzame ako Ježiš každej skupine pred svojím umučením odovzdáva svoje posolstvá. V nich môžeme vnímať, ako veľmi Bohu záleží na našej spáse, ale i to, ako mu je ľúto /porov. Mt 23, 37/, keď si človek zatvrdí pred Ním svoje srdce a odvracia sa od neho. Predsa tým, ktorí Ježiša milujú a uverili v neho ako Mesiáša, po ustanovení Eucharistie a umytí nôh učeníkom, čím ich pozýva konať podobne /porov. Jn 13, 1-15/ Ježiš hovorí: *Toto je moje prikázanie: Aby ste sa milovali navzájom, ako som ja miloval vás. Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí život za svojich priateľov. Vy ste moji priatelia, ak robíte, čo vám prikazujem. Už vás nenazývam sluhami, lebo sluha nevie, čo robí jeho pán. Nazval som vás priateľmi, pretože som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca. Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste išli a prinášali ovocie a aby vaše ovocie zostalo; aby vám Otec dal všetko, o čo ho budete prosiť v mojom mene. Toto vám prikazujem: Aby ste sa milovali navzájom.* /Jn 15,12-17/ a prisľubuje dar Ducha Svätého /porov. Jn 14,15-16.26; 15,26; 16,13-15/. Následne sa modlí sa za seba, apoštolov a za Cirkev. /porov. Jn 17/ Nakoniec s veľkou trpezlivosťou, v neustálom odpúšťaní s modlitbou v srdci a na perách prináša obetu kríža, obetu nášho vykúpenia z hriechov za celé ľudské pokolenie všetkých čias. Ako Kráľa ho Jozef z Arimatei a Nikodém snímajú z kríža, pomažú vzácnym voňavým olejom, zabalia do bieleho plátna a uložia do nového vytesaného hrobu. /porov. Jn 18-19/ Zostúpi k zosnulým, aby tých, čo očakávali jeho záchranu ich vyviedol z tôni smrti do nebeského kráľovstva /1 Pt 3,18-19/ a na koniec na tretí deň vstáva z mŕtvych a zjavuje sa svojim učeníkom, ktorí nadobúdajú osobnú skúsenosť so zmŕtvychvstalým Ježišom /porov. Mt 28; Mk 16; Lk 24; Jn 20-21/, aby sa neskôr mohlo po zoslaní Ducha Svätého vydávať o Ňom svedectvo počnúc od Jeruzalema až po samý kraj zeme až do Jeho druhého slávneho príchodu na konci vekov / porov. Sk 1, 1-11; 2 nn/, keď príde súdiť živých i mŕtvych /porov. 2 Tim 4,1/.

Učeníci až neskôr po Ježišovom zmŕtvychvstaní pochopia, že tak, ako nás Ježiš urobil účastnými na svojom výkupnom utrpení, tak nám Ježiš dáva účasť aj na svojom oslávení. A tak môžeme kráčať za Kristom, prvotinou zosnulých, ktorý vstal z mŕtvych, v novosti života, do jeho večnej slávy. Pre nás táto cesta začína okamihom krstu, kráčaním s Ježišom- Božím Synom v Duchu Svätom vo viere, nádeji a láske k Nebeskému Otcovi, ktorý je pre človeka skutočným a jediným stredobodom a cieľom nášho života.

Čo dodať na záver? Sláva ti Pane Ježišu za tvoje dielo nášho vykúpenia. Vďaka, že si nestratil svoju trpezlivosť, ani lásku k človeku v posledných okamihoch tvojho pobytu tu na zemi a vykonal si Otcov plán našej spásy. Vďaka, že si vstal z mŕtvych a dávaš nám nádej, že náš život, ak ho žijeme s Tebou nekončí krížom a smrťou, ale zmŕtvychvstaním.

Vďaka, že si nám pred svojim nanebovstúpením zveril veľké poslanie svedčiť o Tvojom diele nášho vykúpenia celému ľudskému pokoleniu.

Vďaka, že si nám zoslal Ducha Svätého-Prameň Živej Vody, vďaka, ktorému máme účasť na živote Najsvätejšej Trojice.

Vďaka, že v krstnom prameni obnovuješ v nás Svoj obraz, ktorý bol zničený hriechom a my sa stávame spoludedičmi Božieho kráľovstva.

Vďaka, že si náš Spasiteľ. Si naša Láska, ktorá nás miluje i keď zlyhávame. Si Dobrý Pastier, ktorý nás berie na svoje plecia, aby si nás zachránil. Si brána k svojmu Otcovi. Si naše všetko. Aleluja.

Požehnané veľkonočné sviatky nášho vykúpenia, Vám všetkým zo srdca želá a v modlitbe vyprosuje

o. Martin Uhrík, farár v Medzibrode

„Nikdy človeku neberte nádej. Je to možno posledná vec, ktorá mu zostala."

Vážení čitatelia, práve tieto slová mi prišli na myseľ pri opätovnom čítaní veľkonočného príbehu, kde sa hovorí o ženách, ktoré prišli k Pánovmu hrobu v tretí deň po Jeho ukrižovaní. Chceli urobiť to posledné, čo mohli: postarať sa o Ježišovo telo. Inak od tej cesty k hrobu nič nečakali. Môžeme predpokladať, že už oplakali všetku svoju nádej, ktorú spájali s Pánom Ježišom. A predsa sa stala tá úžasná vec, že od hrobu na nich dýchol závan života! V to ráno, keď Boh vzkriesil z mŕtvych svojho Syna a Jeho hrob zostal prázdny: „Niet Ho tu, lebo vstal, ako povedal...".

Pán Ježiš to hovoril - ale všetci na to zabudli!

Až Božie oslovenie a konanie, ktoré bolo za ním, zastavilo tento deštruktívny proces. „Nebojte sa!... Vstal, ako povedal." Postupne Ho ako vzkrieseného Pána stretli vo svojom živote ďalší a ďalší ľudia. Uverili v Neho a ich život sa dostal na novú cestu. Nezmizlo z nej všetko ťažké, ale predsa sa niečo zmenilo. Títo ľudia si uvedomili, že keď je Pán Ježiš s nimi, nemusia sa báť a strácať nádej.

Niekto si dal tú námahu a spočítal, že oslovenie „Neboj sa!/Nebojte sa!" nájdeme v Biblii vypovedané 365-krát. Jedno oslovenie na každý deň – aby sme ani my nezabudli, že Pán Boh je s nami. Že má s nami dobré zámery a plány... a že aj ťažká cesta, po ktorej možno kráčame práve teraz, sa môže zmeniť na cestu radostnú. Nenechajme si vziať túto nádej. Prajem vám všetkým požehnané veľkonočné sviatky.

Renáta Rényeiová

Čo nového v škole

Fandíme hokeju

Naši hokejisti potešili svojimi výkonmi na olympiáde nejedného fanúšika. Pri zápase s Nemeckom sa naša škola ozývala asi na celú dedinu. Nechýbali transparenty, vlajky, šály – čo kto mal. Po prvej tretine sme sa museli rozdeliť na menšie skupinky, lebo hluk od radosti z úspechu bol až škodlivý.

Možno aj vďaka fandeniu našich žiakov sa zápas skončil s úžasným výsledkom. Vyhrali sme 6 : 2.

Úspešné riešiteľky

V okresnom kole Olympiády v anglickom jazyku sa žiačky Laura Hajašová a Ela Paláriková stali úspešnými riešiteľkami. Dievčatám blahoželáme.

Nástrahy sociálnych sietí

Pán docent Holdoš vyučuje na Katolíckej univerzite v Ružomberku. Dlhodobo sa venuje výskumu dôsledkov nadmerného využívania sociálnych sietí a nekontrolovanému hraniu hier na internete. Venuje sa predovšetkým deťom a mládeži. Na našu školu ho pozvala pani psychologička Mgr. Alexandra Babiaková, aby poradil rodičom, akým spôsobom usmerniť deti pri týchto aktivitách, ako získať kontrolu nad tým, kde sa ich ratolesti pohybujú v internetovom prostredí, ako obmedziť čas, strávený pri počítači alebo mobile. Poskytol kontakt na stránky, ktoré v tejto oblasti rodičom pomôžu. Škoda, že sa na tejto aktivite stretlo žalostne málo rodičov.

Zážitky škôlkarov

Predškoláci z materskej školy sa na prelome januára a februára zúčastnili lyžiarskeho výcviku v lyžiarskom stredisku Tále.

Všetci si ho užili a v zdraví úspešne absolvovali. Obdobie fašiangov sme si pripomenuli karnevalom, na ktorom ani tento rok nechýbali veselé a originálne masky. Deti zažili deň plný zábavy, tanca a športových súťaží v maskách.

Starý zaľúbenec alebo „štyri svadby na jednom pohrebe“

8. marec 2026 – divadelné predstavenie

Divadelné prestavenie v podaní Medzibrodského kočovného divadla sme v toto sviatočné popoludnie venovali hlavne našim ženám. Táto veselohra v réžii Jozefa Zázrivca je od autora Jána Chalupku, ktorý bol napriek vážnemu kňazskému povolaniu veselým človekom, ktorý sršal humorom a iróniou, čo sa v plnej miere ukázalo aj v „Starom zaľúbencovi“. Svet Kocúrkovčanov je prevrátený hore nohami a prieči sa uvažovaniu zdravého rozumu. Jeho veselohry Trasorítka, Trinásta hodina aj Starý zaľúbenec sa odohrávajú na rovnakom mieste, vystupujú v nej rovnaké postavy a dali by sa označiť za voľné pokračovanie Kocúrkova. Vynikajúce herecké výkony divákov zaujali a rozosmiali celú sálu.

J. M.

Má, či nemá to zmysel...?

Určite si každý z nás v živote a v rôznych súvislostiach občas položil takúto zásadnú otázku. V tomto prípade však nejde o záležitosť osobnú, ale o verejnú. Hneď si aj vysvetlime, o čo ide. Ktovie, ako by dopadol výsledok prieskumu alebo aspoň stručnej ankety na danú **tému**. A možno bude celú túto tému riešiť nie prieskum, či anketa, ale obecné zastupiteľstvo...

Pozornému a vnímavému človeku neunikajú, okrem iného, ani také záležitosti, akými sú, napríklad, najrôznejšie GALÉRIE! Je jasné, že aj ony majú rôznu formu, rozsah či zameranie. Nechajme bokom všetky ich ostatné podoby a zamerajme svoju pozornosť na jednu z nich. Je to **galéria osobností**, v našom prípade volených **predstaviteľov OBCE**. Rozumejme – foto portréty richtárov, predsedov, starostov a podobne. Spolu s ich menom, funkciou a obdobím ich pôsobenia vo verejnej funkcii. Nejde pritom o nič výnimočné. Podobné galérie sa bežne vyskytujú na takých úradoch, ako je Národná rada SR, Úrad vlády či kancelária prezidenta. Ale aj iné úrady a organizácie alebo rôzne inštitúcie takéto galérie majú. Stretol som sa s nimi napríklad aj na KR PZ alebo v Univerzitnej nemocnici v Martine a inde. Slovom, skoro všade, kde takto prejavujú úctu a vzťah k svojim vedúcim predstaviteľom. Zjavne pritom nejde o nijakú predpísanú úradnú povinnosť takejto symboliky.

Vráťme sa však k úvahe o tom, ako by taký prieskum alebo anketa v našej obci dopadla. Vo všeobecnosti by asi väčšina opýtaných obyvateľov súhlasila, aby galéria hlavných predstaviteľov obce v priestoroch obecného úradu zriadená bola. Ťažko si asi predstaviť, že by väčšina bola proti. Je nenáležité takúto tému úplne odmietať a už vôbec nie ju z najrôznejších dôvodov zatracovať. Treba len dúfať, že v súvislosti s navrhovanou galériou sa neobjavia argumenty, ktoré by ju spochybňovali napríklad aj tým, že nateraz to nie je priorita, že sú aj dôležitejšie veci a podobne... Je jasné, že by s ňou bolo spojenej veľa práce, trpezlivosti a úsilia. Galériu odkladať na neurčito by bolo chybou. Z jednoduchého dôvodu. Aj tu čas pracuje proti nám, lebo vhodného podkladového materiálu môže byť čoraz menej.

V podmienkach obce nejde len o osoby a osobnosti jej predstaviteľov. V širšej súvislosti ide aj o kus histórie obce počas ich pôsobenia vo verejnej funkcii. Mám za to, že spomínaná galéria nie je iba prehliadkou ich podobizní. Je aj podvedomým prehľadom diania u nás v období ich činnosti v prospech obce. Galéria má mať predovšetkým etický a morálny zmysel. Vyjadruje úctu a vzdáva poctu ostatných občanov k ich vedúcim predstaviteľom. V neposlednom rade je to aj zadosťučinením a pocitom oprávnenej hrdosti pre ich potomkov a príbuzenstvo.

Takže, ak nastane väčšinová zhoda v názore a podpora tejto myšlienky, bude to začiatok neľahkej a vytrvalej práce pri zhromažďovaní potrebných písomných a obrazových podkladov. Samozrejme, ide o to, KTO a AKO to celé zrealizuje. Skúsme aspoň načrtnúť základnú predstavu a podobu. Aké obdobie a v akej forme by zmienená galéria mala obsiahnuť? V prvom rade ide o získanie informácií z dostupných zdrojov a údajov z kroník a iných písomných (napr. knižných) podkladov. Spočiatku spracovať na jednej samostatnej tabuli zoznam všetkých zdokumentovaných predstaviteľov obce... Keď nie od prvopočiatku obecných záznamov, lebo by to bol siahodlhý zoznam, tak aspoň tých z novodobej histórie. Napríklad, od vzniku prvej ČSR, alebo po skončení druhej svetovej vojny. Samotná **obrazová galéria** by pozostávala z dostupných foto portrétov z posledného obdobia až po súčasnosť. Vyžaduje si to získať (aj z rodinných albumov) vhodné fotky a tie následne upraviť (skenovaním) do rovnakej podoby aj zarámovania. Chodba obecného úradu spolu so schodiskom je na galériu ako stvorená. Rovnako dôležité je však aj to, kto by to celé zrealizoval. Lebo aj tu môže celý nápad s galériou stroskotať.

Záverom sa predsa len natíska aj taká otázka: Má vôbec zmysel vážne sa zaoberať takouto, pre mnohých nepodstatnou záležitosťou? V čase uponáhľanosti a riešenia oveľa vážnejších problémov našej každodennosti, súčasnej zložitosti a neistej budúcnosti... A aby bolo všetkým jasné, celé je to IBA návrh, ktorý sa vôbec nemusí stať realitou. Aspoň nie teraz a v tejto podobe. Ako to celé napokon dopadne, to sa uvidí. Ak nič z toho nebude, nevadí. Život ide ďalej...

Miroslav Majer

Ľubietová

JANUÁR	FEBRUÁR	MAREC	APRÍL	MÁJ	JÚN
5 12 19 26	2 9 16 23	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29
6 13 20 27	3 10 17 24	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30
7 14 21 28	4 11 18 25	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24
1 8 15 22 29	5 12 19 26	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25
2 9 16 23 30	6 13 20 27	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26
3 10 17 24 31	7 14 21 28	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27
4 11 18 25	1 8 15 22	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28

2026

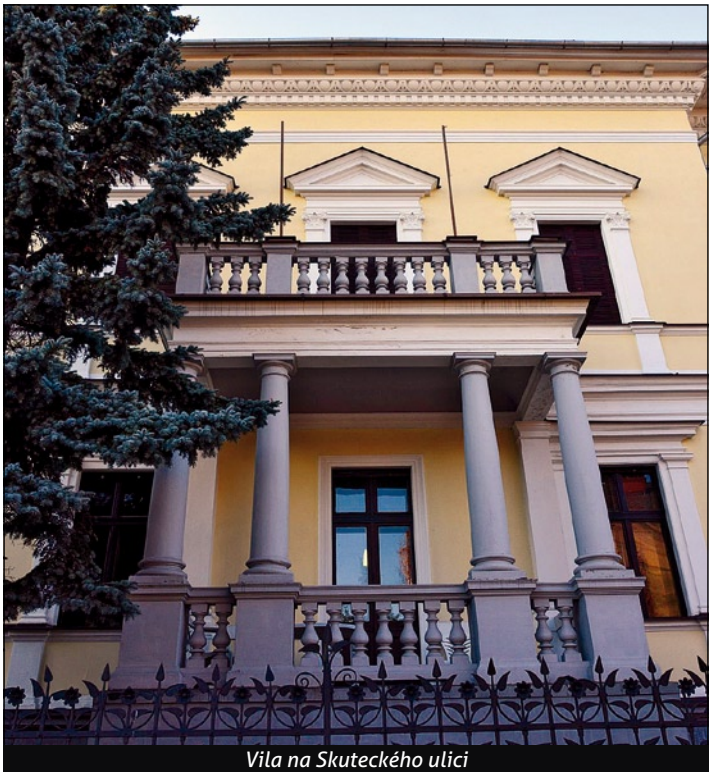

JÚL	AUGUST	SEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER	DECEMBER
6 13 20 27	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28
7 14 21 28	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29
1 8 15 22 29	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30
2 9 16 23 30	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31
3 10 17 24 31	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25
4 11 18 25	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26
5 12 19 26	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27

Architekt svetového významu Ladislav Hudec má korene v Ľubietovej

Narodil sa 8. 1. 1893 v B. Bystrici
Zomrel 26. 10. 1958 v Berkeley (USA)

Vila na Skuteckého ulici

Keď sa vyberiete od banskobystrického hradného areálu smerom k Bakossovej ulici, hneď na jej začiatku vpravo uzriete zelený dom, kde sa narodil architekt celosvetového významu Ladislav Hudec.

Ladislava Hudeca uznávajú v Amerike, Nemecku, Maďarsku a, samozrejme, aj u nás my na Slovensku. Z pochopiteľných dôvodov najmä Banskobystričania, no málokto vie, že korene tejto významnej osobnosti siahajú aj pod Vysokú, do bývalého slobodného kráľovského banského mesta Ľubietová. Tak o tom rozpráva Janko Balkovic.

Všetko sa to začalo 3. 12. 1808, keď sa v rodine ľubietovského mešťana Pavla Kmeťa (brata Tomáša Kmeťa a strýka Jozefa Jarína Kmeťa) a Anny Leštákovej narodil syn Pavel. Pavel sa vyučil za krajčíra a 26. 11. 1832 sa oženil s Annou Korunkovou z Poník, vdovou po Ondrejovi Lukáčovi. Manželia žili v Ponikách, kde sa zakrátko stal Pavel váženým mešťanom a kasnárom daní. 13. 11. 1833 sa Pavlovi a Anne narodila dcéra Johana, ktorá sa 17. 1. 1855 vydala za mlynára a arendátora Michala Hudeca (23. 9. 1828 v Dúbravici), syna čerínskeho mlynára Michala Hudeca staršieho a Anny Mládzovej.

Manželia mali dve deti, dcéru Karolínu a syna Juraja. Bývali najprv v Dúbravici, neskôr v Dolnej Mičinej, potom v Očovej a možno aj inde, no práve Očová sa pre Johanu stala poslednou stanicou, keď tam 17. 4. 1867 zomrela. Vdovec Michal sa znovu oženil, s druhou manželkou Karolínou Šréterovou (16. 12. 1838 v Detve) sa presťahoval do Lieskovca a tam sa im narodilo viacero detí. Michal Hudec zomrel 4. 8. 1893 ako 65-ročný v Ponikách.

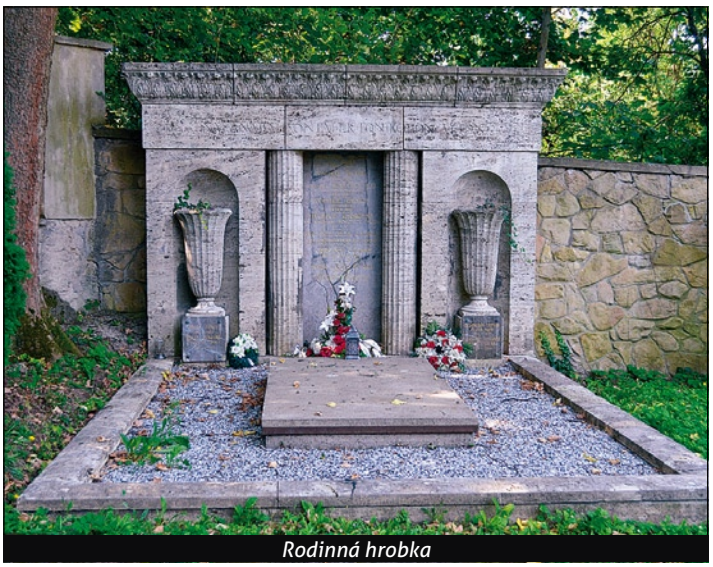
Dcéra Michala Hudeca a Johany Kmeťovej Karolína (18. 3. 1856 v Dúbravici) sa 15. 11. 1877 vydala za ponického učiteľa Janka Jahodu (24. 6. 1854 v Ľubietovej), ktorý pochádzal z rodiny ľubietovského krajčíra a neskôr mlynára Jána Jahodu a Zuzany Filadelfiovej. Za zmienku stojí, že Janko Jahoda bol gymnaziálnym spolužiakom a priateľom Martina Kukučína, ktorý ho v Ponikách často navštevoval a práve Janko sa stal hlavnou postavou Kukučínovho diela **Mladé letá**. Viac o Jankovi Jahodovi a Karolíne Hudecovej písal Janko Balkovic v blogu na jeho stránke 21. 3. 2017, v statuse pod názvom Malý liatinový anjelik.

Syn Michala Hudeca a Johany Kmeťovej Juraj (6. 4. 1858 v Dolnej Mičinej) nešiel v otcových stopách mlynára, ale sa stal významným projektantom a staviteľom. Vyštudoval na gymnáziu v Lučenci, zrejme mal aj vyššie vzdelanie, pretože pracoval vo významných stavebných firmách v Budapešti a podieľal sa na projektovaní tamojšieho metra, prvého na európskej pevnine a po metre v Londýne druhého na svete. Z Budapešti sa neskôr presťahoval do Banskej Bystrice, tu bol spoluzakladateľom veľkého stavebného podniku a projektoval viacero honosných víl, ktoré mesto pod Urpínom zdobia ešte aj dnes. Juraj Hudec sa 31. 3. 1891 oženil s Pavlínou (4. 4. 1866 v Košiciach), dcérou tamojšieho evanjelického farára Eduarda Škultétyho a Zuzany Urbancovej. Eduard Škultéty pochádzal zo starého dolnolehotianskeho zemianskeho rodu Škultétyovcov a v Dolnej Lehote sa narodil aj jeho otec Michal, taktiež evanjelický farár. Zaujímavosťou je, že Eduardovým bratom bol Augustín Horislav Škultéty, významná osobnosť našich národných dejín (napísal hymnickú pieseň Šuhaj Slovák, Ja som malý, ale Slovák...).

▶

Rodný dom na Bakossovej ulici

Rodinná hrobka

Park Hotel v Šanghaji z roku 1934

Šuhaj Slovák

Hej, bystrý a smelý šuhaju, šuhaju!
Povedz nám, kto si ty, ako ťa volajú?
Ja som šuhaj Slovák, v Tatrách mi deň svitol,
mladosti mojej raj na Považí skvitol.

Zo slovenských predkov otec môj, mať moja,
na zdravom koreni od pamäti stoja.
Bratov a rodákov mám hodných Slovákov,
sestry a vlastenky mám švárne panenky.

Ostatná rodina široko po svete,
široko, ďaleko - čože viacej chcete?
Šuhaj som! A časom vyrastiem chlapina.
Že sa nehanbí tá moja rodina!

Zdroj: Slovenský spevník 1968

Manželia Juraj a Pavlína Hudecovci žili v Banskej Bystrici, v spomenutom dome na dnešnej Bakossovej ulici, a tu sa im 8. 1. 1893 narodil syn Ladislav, budúci architekt svetového významu. Zaujímavosťou je, že Ladislavovou krstnou matkou bola Jurajova sestra Karolína, manželka Janka Jahodu. Juraj naprojektoval vlastný dom a dal si ho postaviť v dnešnej Skuteckého ulici. Pekný dom z roku 1906 tu stojí ešte aj dnes.

... v krátkosti z jeho života

Po základných a gymnaziálnych školách v Banskej Bystrici študoval Ladislav od roku 1910 architektúru na Kráľovskej technickej univerzite v Budapešti. Len čo štúdium v roku 1914 dokončil, prišla svetová vojna a Ladislav bol ako vojak rakúsko-uhorskej armády odvelený na ruský front. Tam bol v roku 1916 ranený a zajatý, v novembri 1918 sa mu podarilo zo zajatia utiecť a rôznymi peripetiami sa dostal až do čínskeho mesta Šanghaj, kde žil až do roku 1947. V Šanghaji sa naplno prejavila jeho genialita architekta a staviteľa, bol autorom viac ako 60 monumentálnych budov, mnohé stoja ešte aj dnes a viaceré z nich sú pamiatkovo chránené. Z jeho tamojšieho diela je azda najznámejšia budova Park Hotel z roku 1934, ktorá bola dlhé roky najvyššou stavbou v celej Ázii.

Po roku 1947 sa Ladislav Hudec presťahoval s rodinou do Kalifornie v USA, kde 26. 10. 1958 aj zomrel. Jeho spopolnené telesné pozostatky boli roku 1970 prevezené do rodinnej hrobky Hudecovcov na evanjelickom cintoríne v Banskej Bystrici. Sem boli v rôznom období prevezené aj telesné pozostatky viacerých jeho ďalších príbuzných, medzi nimi aj starých rodičov Michala Hudeca a Johany Kmeťovej.

28. marca 2019 otvorili stálu pamätnú expozíciu v Späthovej vile na Skuteckého ulici v Banskej Bystrici s cieľom uctiť si slávneho architekta, banskobystrického rodáka.

Ajhľa, aká osobnosť celosvetového významu mala svoje korene u nás v Ľubietovej, v bývalom slobodnom kráľovskom banskom meste spod Vysokej!

Zdroj: internet, fb Janko Balkovic
Spracovala Jana M.

Vzdávame úctu, obdiv a poklonu všetkým ženám

8. marec 2026

Deň žien nie je len dňom, kedy máme ženy oslavovať. Je aj pripomienkou, aby sme sa k nim s úctou a hlavne SPRÁVNE správali každý jeden deň v roku.

Milé ženy!

Posielame k MDŽ prvé jarné kvety,
pohoda a šťastie pre Vás v nich svieti.
Nech sa Vám splní každý Váš sen,
prajeme Vám zo srdca v ten krásny marcový Deň žien.

Vaši muži

Upútavky na akcie v obci

Všetkých, ktorým záleží na Ľubietovej pozývame na spoločnú brigádu v rámci Dňa Zeme
11. 4. 2026 /sobota/ 9.00 hod – 12.00 hod.

Deň matiek
10. 5. 2026 /nedeľa/ 15.00 hod., Kultúrny dom

Divadelné predstavenie DS Rampa
24. 5. 2026 /nedeľa/ 17.00 hod., Kultúrny dom

Deň detí
31. 5. 2026 /nedeľa/ 13.00 hod. – 17.00 hod., Obecný park

Michalský jarmok
26. 9. 2026 /sobota/

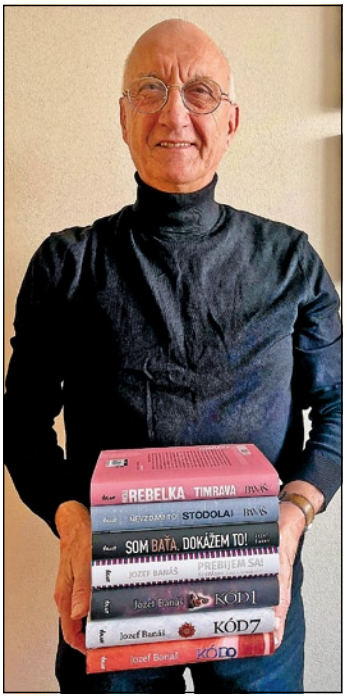
Tajomný úkaz

Milí čitatelia, pred pár dňami som objavila niečo, čo vás možno zaujme...

Jozef Banáš

Prameň rieky Ganga

Tajomný úkaz

„Priatelia, ako som avizoval, už usilovne pracujem na novom románe s pracovným názvom Kód 108. Bude asi zo všetkých mojich kníh najnáročnejší, spracúvam dlhoročné poznatky z mojich ciest do Indie a najmä minuloročné putovanie k prameňu Gangy. Práce som rozvrhol na dva roky, takže by kniha mala vyjsť na jeseň 2027. Pre záujemcov prinášam krátku ukážku z úvodných pasáží. Prikladám aj fotografiu prameňa Gangy.

Je tento ZÁHADNÝ ÚKAZ vchodom do mýtického kráľovstva Šambala? Po prečítaní knihy sa to dozviete. Kým sa jej dočkáte, môžete pokojne čítať iné moje knihy".

Jozef Banáš

Kód 108 (Kniha empírií)

Pri jednom kríži nezvyčajného tvaru ho niečo upútalo. Horela pri ňom sviečka v zvláštnom svietniku, dlho si ho obzeral. Veď je to... svietnik v tvare lotosového kvetu... Sviečka horí, to znamená,že ju musel niekto zapáliť iba nedávno. Prečo? Kto tu bol v takomto príšernom počasí? Zvláštny tvar svietnika ho zaujal, vzal ho znovu do rúk, ale plamienok zhasol. Keď ho chcel opäť zapáliť, zapaľovač sa mu zo skrehnutej ruky vyšmykol a spadol za náhrobný kameň. Podišiel k nemu a tam si všimol malú koženú tašku. Bola v nej kniha. Rozmerom neveľká, stará, na obálke známy kruhový symbol. Dychtivo knihu otvoril. Na druhej strane, za názvom v písme, ktoré videl v Tibete, kniha pokračovala v angličtine: Yoseb Gergan: Code 108 – Kniha Empírií. Publishers: B. White and J. Walter, London. Žiadny rok vydania a na ďalšej strane slovo PADME. V budhizme to slovo znamená lotos a predstavuje kľúčový symbol osvietenia a duchovnej čistoty, najkrajší kvet Východu. Proti odporu bahna a vôd smeruje neohrozene k slnku, až vyjde z temnôt hlbín na hladinu čistý a nepoškvrnený... Pod symbolom nápis znovu v písme pripomínajúcom sanskrit, vedľa neho anglický preklad: Nech rozkvitá lotosová záhrada Ridgenskej múdrosti. Nech sa radujú všetky bytosti z hlbokej, žiarivej slávy. Knihu venujem každému Božiemu milovníkovi, aby vedel, čo ho na ceste čaká. Všetko čím prejde, je tu napísané preto, aby pochopil.

Ruky sa mu rozochveli, na čelo vyrazil pot. To je predsa... pamätá si to presne... kniha, ktorú mal neznámy mních v kláštore Sankar v kašmírskom Lehu... Panebože, ako sa dostala sem, na zapadnutý slovenský cintorín? Ovanula ho zvláštna vôňa, chvíľu mu pripomínala magnóliu, vzápätí santalové drevo či masalu, najviac však známu, intenzívne sladkú vôňu čohosi, čo ho unášalo do spomienok – vôňu lotosového kvetu.

Prudko dýchal. Pred očami sa mu rozvinul príbeh, ktorý mu prichádzal na myseľ často a mimovoľne. Akoby ho tou knihou niekto pozdravoval. Ale kto?

Ráno sa vyčasilo, signál v mobile naskočil, a on, akoby posadnutý, začal vo vyhľadávači hľadať heslo Ridgen. Neveril svojim očiam: „Ridgen je kráľ Šambaly – mýtického kráľovstva v Himalájach. V kráľovstve je uchovávaná múdrosť sveta a je prístupné len vyvoleným. Múdrosť je zachytená v Knihe Empírií. Mnohí sa kráľovstvo pokúšali nájsť, stratili sa však v zapadnutých končinách tajomných veľhôr.

Podľa niektorých zdrojov sa vchod do záhadného kráľovstva nachádza v indickom štáte Uttar Pradéš tam, kde rieka Ganga vychádza z posvätnej papule..."

Spracovala: J. M.

Križovatka ako dôležitá vec

Keby existovala rubrika o tom, čo ľudí trápi, čo ich zaujíma a čo by chceli alebo aspoň navrhovali zmeniť, určite by to pre obec a jej samosprávu bolo prínosné. Nasledujúca téma je toho príkladom. Týka sa dopravnej situácie v samom centre obce. Poďme si ju bližšie rozobrať.

Prvá jej časť sa týka križovatky v tvare **„Y"** v hornej časti námestia pred sochou partizána. V smere zhora nadol, ale aj opačne **chýba označenie** križovatky a jej tvaru. Hoci vodiči podvedome a logicky vedia, ktorá cesta je hlavná a ktorá vedľajšia, situácia je zložitejšia. Aj tým, že na túto križovatku nadväzuje ďalšia s vedľajšou cestou smerom nahor, popri škole. Množstvo parkujúcich áut v tejto časti obce v poslednom čase výrazne narástlo a to aj vďaka presláveným *Trom grošom*. Preto je v nej situácia čoraz zložitejšia. K neprehľadnosti tohto frekventovaného miesta prispieva aj občasné parkovanie návštevníkov reštaurácie v samom cípe križovatky, pred vyvýšeným záhonom a popri ňom pri hlavnej ceste! Je jasné, že každé dopravné značenie musí byť vopred dôkladne zvážené, zdôvodnené a následne schválené. A až potom zrealizované. Napriek tomu ide o návrh na zamyslenie.

Druhý prípad sa týka križovatky blízko sochy Jozefa Messerschmidta. Ide o výjazd od mostíka ponad Hutnú pri Jednote smerom na hlavnú cestu. Vychádzanie smerom nahor je zložité a dosť neprehľadné, najmä vľavo, nadol. Je to spôsobené legálne parkujúcimi autami popri ceste blízko križovatky a tiež kríkom, ktoré sú čoraz vyššie a tiež clonia výhľad.

Je fajn, že pri rekonštrukcii námestia sa myslelo aj na parkovanie áut. Nateraz je to asi postačujúce. Lenže už i dnes je situácia v centre niekedy dosť vypätá. Pri rastúcom množstve áut to v budúcnosti problém pravdepodobne bude. Uvidíme...

Miroslav Majer

Stolný tenis bližšie k deťom

Spoločné foto

Dievčatá. Zľava: Nataša Vidová, Nella Pyšná, Zora Kováčiková

Obec Ľubietová je v povedomí ľudí obcou s bohatou históriou a nádhernou prírodou, ktorú v poslednom čase objavujú nielen obyvatelia Slovenska, ale aj zahraniční návštevníci. V histórii našej obce zohráva významnú úlohu aj šport. Nezastupiteľnú stopu v histórii obecného športu má stolný tenis, ktorý už viac ako päťdesiat rokov obohacuje dianie v obci.

Negatívom dnešnej doby je fakt, že mladá nastupujúca generácia má síce veľa aktivít, väčšina z nich však má so športom málo spoločného. Tak niektoré druhy športu, hoci ešte pred nedávnom „tradičné", pociťujú deficit „mladej krvi". Z tohto dôvodu sa Športový oddiel Stolného tenisu, v spolupráci s OU Ľubietová a jeho športovou komisiou, rozhodol spopularizovať stolný tenis aj medzi mladou generáciou Základnej školy TG Masaryka. A to už druhým ročníkom turnaja v stolnom tenise v kategóriách:

- ***Dievčatá***
- ***Chlapci 1. stupeň***
- ***Chlapci 2. stupeň***

Do turnaja sa prihlásilo 12 dievčat a 20 chlapcov. Bolo milé pozorovať účastníkov pri rozcvičovaní sa pred zahájením turnaja, s akou radosťou a odhodlaním chcel byť každý tým najlepším a dosiahnuť čo najlepší výsledok. Atmosféra bola veľmi živá, niekedy až trochu hektická, ale všetko sa napokon udialo v medziach pravidiel a bezpečnosti, nielen zo strany členov športového klubu, ale aj vďaka dohľadu zo strany učiteľského zboru ZŠ. Treba uznať, že turnaj bol vydarenou akciou pre propagáciu stolného tenisu v obci, a napokon potvrdil aj skutočnosť, že mladí ľudia o šport záujem majú, len je dôležité ich zaujať a motivovať.

Pekné súboje zvedli medzi sebou dievčatá, zanietenosť ktorých by mohla byť príkladom aj pre dospelých športovcov. Bolo krásne pozorovať hráčky z 1. ročníka s akou nebojácnosťou vedia súperiť aj so súperkami s vyšších ročníkov.

Výsledky dievčatá:

1. ***Nella Pyšná - 5. ročník***
2. ***Zora Kováčiková - 3. ročník***
3. ***Nataša Vidová - 2. ročník***

Rovnako pekné a nemenej napínavé boli tiež zápasy v obidvoch kategóriách chlapcov. Bolo zaujímavé pozorovať, ako sa niektorí účastníci zlepšujú od zápasu k zápasu. Ku koncu turnaja sa kvalita neustále zlepšovala a konečný finálový súboj v obidvoch kategóriách niesol už výrazné prvky kvality.

Výsledky chlapci 1. stupeň

1. ***Peter Kováčik - 3. ročník***
2. ***Teo Sauka - 3. ročník***
3. ***Matúš Majer - 3. ročník***

Výsledky chlapci 2. stupeň

1. ***Andrej Vizner - 7. ročník***
2. ***Kristián Grofčík - 7. ročník***
3. ***Adam Kováčik - 6. ročník***

Čo skonštatovať na záver?

Turnaj opäť ukázal, že mladí ľudia chcú športovať a že má obrovský význam, ak dospelí prejavia snahu a vôľu obetovať svoj voľný čas v prospech mladej generácie. Je dôležité poďakovať všetkým, ktorí sa pričinili o to, že tento turnaj mohol byť zrealizovaný. Veľká vďaka patrí ZŠ TG Masaryka, najmä pani riaditeľke Monike Bobokovej, starostovi OU v Ľubietovej Pavlovi Zajacovi, ale tiež členom ŠK ST Vepor Ľubietová, Ivanovi Hraškovi, Jolke Kolesovej či Pavlovi Potančokovi. Veľká vďaka patrí aj za sponzorský príspevok spoločnosti Swan-4 a firme AspectLayers za trofeje, ktorými boli výhercovia ocenení.

Ing. Pavol Čuba

Chlapci 1. stupeň

Chlapci 2. stupeň

Je v tom chémia

Túto vetu často počúvame v súvislosti s potravinami, kozmetikou alebo inými produktmi hromadnej výroby. Je to okrídlená formulácia, varujúca pred prípadnou škodlivosťou produktu pre naše zdravie. Z uvedeného dôvodu opatrne študujeme v obchode zloženie, napr. potravín alebo kozmetiky. Často uprednostníme nákup potravín alebo iných výrobkov na trhovisku, kde v dôsledku osobného kontaktu s predajcom/výrobcom podvedome cítime väčšiu istotu, že „ v tom chémia nie je".

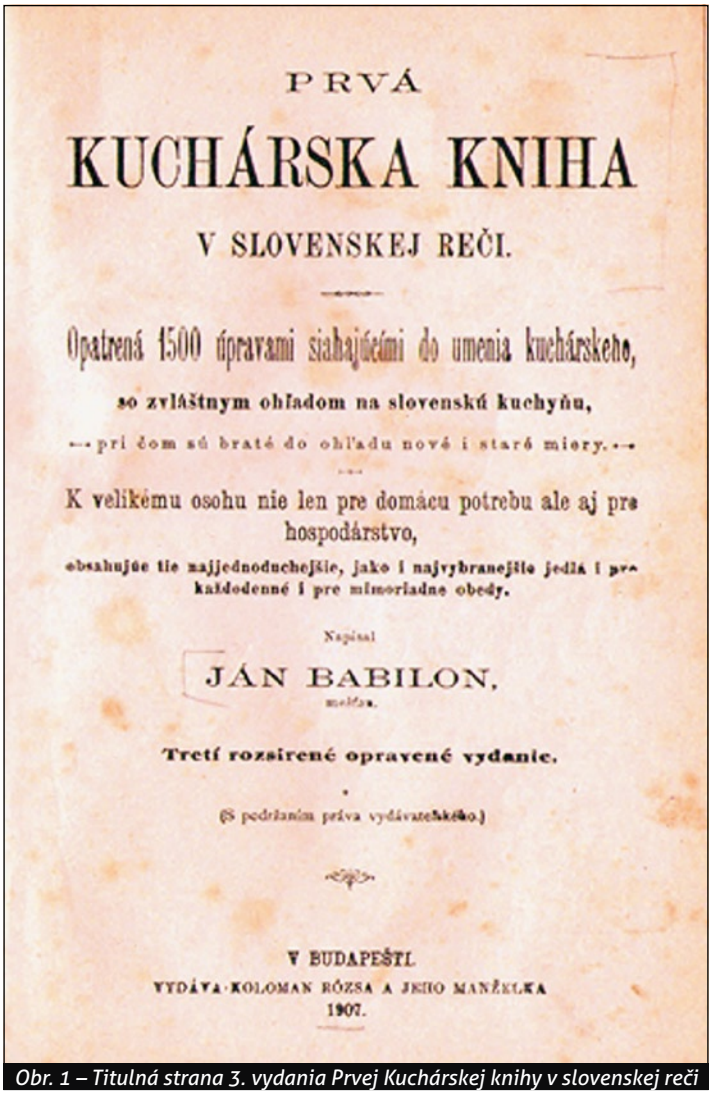
Skúsme sa pozrieť bližšie, v čom všetkom chémia je a aký význam pre daný objekt v skutočnosti má. Hneď na začiatku je väčšine z nás už od školských lavíc známe, že chémia je všade okolo nás, dokonca aj v nás samotných. Sú to atómy a molekuly, z ktorých sa skladá príroda okolo nás, i samotné naše telo, vďaka ktorým všetko prirodzene funguje v podmienkach nášho pozemského sveta. Určite nepochybujeme, že *je v tom chémia*. Ak by sme chceli byť presní, chémia je veda (ako matematika, fyzika, biológia sociológia a pod.), ktorá skúma vlastnosti atómov a molekúl a ich premeny v procesoch, ktoré nazývame chemické reakcie. Existuje predstava (a správna), že na skúmanie chemických vlastností a procesov je okrem chemického vzdelania, potrebný vhodný priestor -laboratórium, príslušné laboratórne vybavenie a, samozrejme, „experiment".

Pozrime sa však na tieto potreby trochu z iného uhla a skúsme preniesť „experiment" mimo chemického laboratória, niekam, kde to už od čias pračloveka funguje bez toho, aby sme si to zvlášť uvedomovali. Ten pradávny chemický proces je príprava jedla varením alebo pečením, t. j. premenou prírodného, často nepožívateľného materiálu na chutný, lepšie stráviteľný pokrm. Napr. obilia na chlieb, surového mäsa na pečienku, bylín na čaj a pod. Spolu s civilizačným vývojom ľudstva sa tento (chemický) proces dostal z jaskynných priestorov do domov a moderných kuchýň. Z chemického hľadiska je samotné jedlo zmesou chemických zlúčenín a jeho príprava je proces, ktorý môžeme považovať za empirické aplikovanie chémie v domácom prostredí. Dnes je predmetom dokonca nového vedného pododboru chémie, ktorý sa nazýva „*molekulárna gastronómia*". Venuje sa špeciálne tým chemickým procesom, ktoré prebiehajú pri príprave jedla a v podmienkach dlhodobého uchovávania jeho chemickej a biologickej kvality. Skúsme byť experimentátormi v kuchyni a pochopiť procesy prípravy jedla len tak, bez strachu, že „*je v tom chémia*".

Oheň a voda

Predmetom chémie v kuchyni je premena základných surovín na jedlo za pomoci tepelnej energie. Získavame ju v šporáku spaľovaním zemného plynu, dreva alebo s použitím elektrickej energie. Procesom spaľovania je oxidácia molekúl paliva zložených z uhlíka a vodíka vzdušným kyslíkom pri tvorbe značnej energie (plameň) a uvoľňovania plynného oxidu uhličitého a vodnej pary (pri nedokonalom horení aj toxického oxidu uhoľnatého a karcinogénnych polyaromatických uhľovodíkov), ktoré unikajú do ovzdušia (dym) a v prípade dreva alebo uhlia zostáva minerálny zvyšok (popol). Získané teplo v kuchynskom šporáku v prvom rade inicializuje chemické procesy a keď sa tie rozbehnú, urýchľujú premeny základných surovín na jedlo.

Medzi základné látky, ktoré sa zúčastňujú na chemických procesoch pri príprave jedla v kuchyni patrí *voda*. Jej jedinečné chemické vlastnosti vytvárajú prostredie, v ktorom prebieha, vo väčšine prípadov, chemická premena surovín na jedlo. Zo školských lavíc vieme, že molekulu vody (H_2O) tvoria 2 atómy vodíka (H) a jeden atóm kyslíka (O) s chemickými väzbami H-O-H. Uhol väzieb O-H v molekule vody je 104°, čo je príčinou vytvorenia elektrického dipólu $^{(-)}O - H^{(+)}$. Túto vlastnosť molekúl vody využívame na ohrev potravín v mikrovlnke, kde sa vplyvom mikrovlnného žiarenia molekuly vody otáčajú, vibrujú a tým vytvárajú teplo, ktoré potravinu ohrieva. Podobný proces vzniká, ak ohrievame vodu alebo potravinu nad plameňom alebo na elektrickej platni, kde infračervené žiarenie plameňa alebo el. špirály vyvoláva *translačný* alebo vibračný pohyb molekúl prítomných v potravine.

PRVÁ

KUCHÁRSKA KNIHA

V SLOVENSKEJ REČI.

Opatrená 1500 úpravami siahajúcimi do umenia kuchárskeho,

so zvláštnym ohľadom na slovenskú kuchyňu,

pri čom sú brané do ohľadu nové i staré miery.

K veľkému osohu nie len pre domácu potrebu ale aj pre hospodárstvo,

obsahujúce tie najjednoduchšie, jako i najvybranejšie jedla i pre každodenné i pre mimoriadne obedy.

Napísal

JÁN BABILON,

kuchár.

Tretí rozšírené opravené vydanie.

(S podržaním práva vydávateľského.)

V BUDAPEŠTI.

VYDÁVA KOLOMAN RÓZSA A JEHO MANŽELKA

1907.

Obr. 1 – Titulná strana 3. vydania Prvej Kuchárskej knihy v slovenskej reči

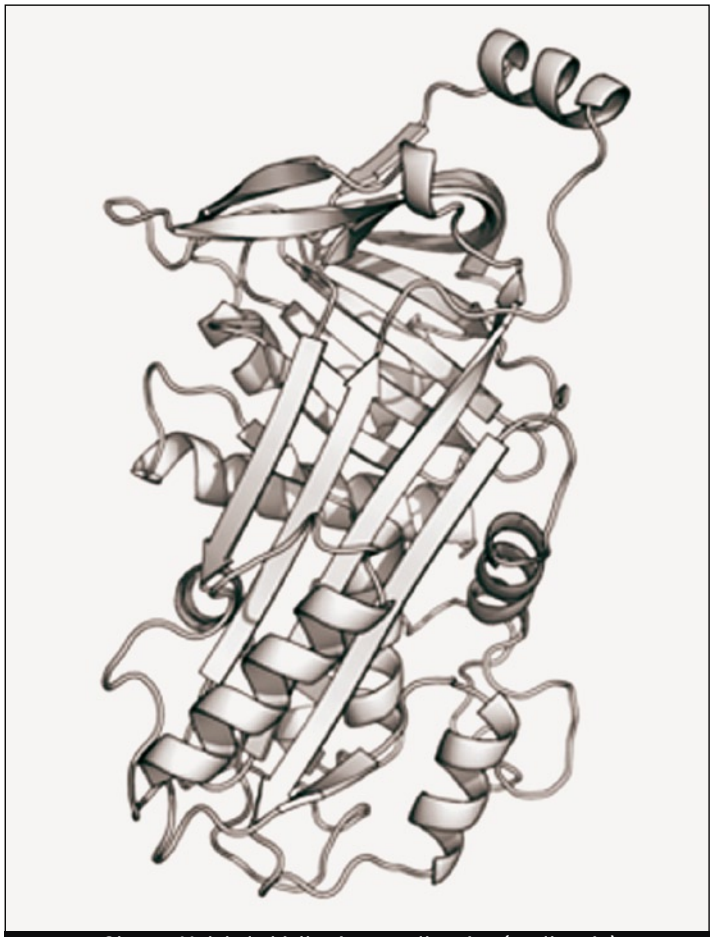
Špecifickou vlastnosťou molekúl vody sú ich slabé väzby medzi nimi samotnými. Keď sa O (kyslík) jednej molekuly slabo viaže tzv. *vodíkovou väzbou* s H (vodík) vedľajšej molekuly (vodíkové mostíky), čo je príčinou významných fyzikálnych vlastností vody (hustota, viskozita, vzlínanie v murive, tok vody nahor cez okraje gumenou hadicou z jednej do druhej nádoby, rozpúšťanie solí a pod). Je tiež príčinou chemických zmesných procesov, ako sú napr. riedenie alkoholov (napr. slivovice), octu, cukrov. Ale nie napr. benzínu alebo nafty (oceňujeme hlavne na čerpacích staniciach).

V kuchyni je voda dôležitým rozpúšťadlom rozličných *solí* (kuchynskej soli, sódy a pod.), ktoré majú schopnosť vplyvom vody ionizovať, t. j. rozdeliť sa na anióny (-) a katióny (+), následne sa obaliť molekulami vody (hydratovať sa) a tým vytvoriť homogénny roztok. Podobný proces prebieha u organických látok, napr. alkoholu, octu, cukru apod., kde sa vytvárajú vodíkové mostíky medzi molekulami vody a molekulami vybraných organických látok. To je princíp rozpúšťania a vytvárania roztokov. Opačný proces odparovania priblíži hydratované anióny (-) a katióny (+) odchodom molekúl vody do ovzdušia, čoho dôsledkom je tvorba kryštálov soli (napr. na potravine).

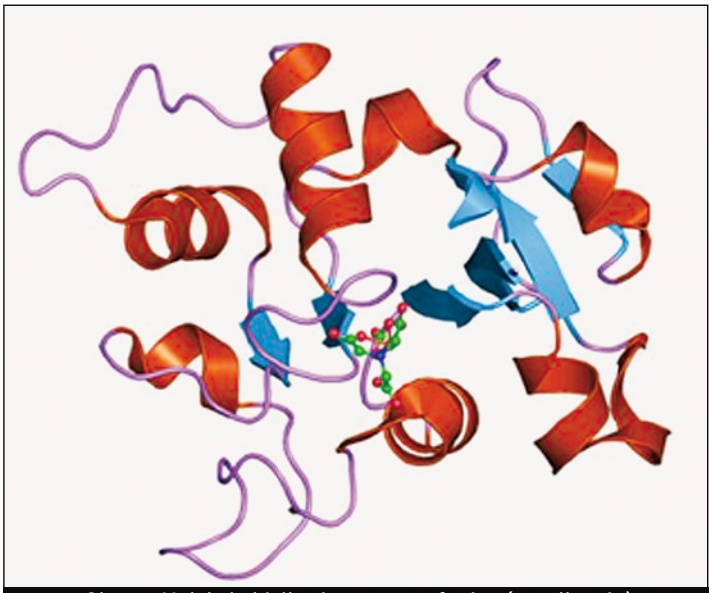
Kuchyňa ako laboratórium

Ak ako chemik porovnávam zariadenie chemického laboratória a modernej kuchyne a nachádzam podobnosti, ktoré ich navzájom približujú. Už samotný kuchynský nábytok sa v modernej kuchyni priblížil nábytku v laboratóriu (skrinky nad a pod pracovnou doskou, osvetlenie pracovnej dosky, priestorové rozloženie nábytku a pod.). Pracovné náradie pozostáva z nádob na varenie, misiek na miešanie, nožov a mlynčekov na rezanie a mletie, nádob na múku, soľ, cukor a iné suroviny, lievikov, kanvíc, varešiek na miešanie, sporákov na varenie, digestoru na odsávanie pár, vodovodu a dresu na umývanie, chladničky s mrazničkou na uchovávanie jedla, umývačkou riadu, váh na váženie, odmeriek na meranie objemov a pod. Identicky ako v chemickom laboratóriu.

Pre lepšie pochopenie významu modernej kuchyne nazrime do slovenskej histórie, kde sa tejto téme venuje Ján Babylon, autor prvej kuchárskej knihy v „slovenskej reči" (1870). Autor vo svojom treťom rozšírenom vydaní z r. 1907 (obr. ▶

Obr. 2 – Molekula bielkoviny ovoalbuminu (ovalbumin)

Obr. 3 – Molekula bielkoviny ovotransferrinu (conalbumin)

1), v úvodnej kapitole **Predbežné poučenie o kuchynskom náradí a kuchynských výrazoch**, *„napomína staviteľov, že „kuchyňa má byť vidná a priestranná so sporiskom (šparhertom) postaveným tak, aby za nim bolo ohnisko – hiard (na pečenie büfsteku a karbanadlí nad žeravím uhlím) s párom veterných pecí - vindofen (na v chytrosti chystanie cukru a iných veci). Pekacie rúry majú byť do svetla obrátené, stoly so šuplódňami, tably (táfle) majú byť z čistého, tvrdého dreva. Dookola kuchyne majú byť police na kladenie kastrólov a vešanie pokrievok, aby zvnútra povetrie mali. Keď sa potrebujú, majú sa oplachnuť čistou vodou"*.

V časti **O rozličnom pri varení potrebnom riade** uvádza, že do kuchyne patrí *váľok, korýtko, daska na miesenie cesta, ale tiež na rozličné pripravenie jedál potrebné zvláštne náradie, ako sú „dlabátka - Hohleisen" (na vykrajovanie figúrok, srdiečok, polmesiacov z mrkvy, kalerábu, cibule a pod.), vypichovadlá - ausstecher (na vykrajovanie šišiek, krapňov, pampúchov), mosadzný kotlík (na rozbitie sňahu z bielka), tepša (plavon) – väščší kastról s nízkymi okrajmi poldruha palca (cca 3,5 cm) (k príprave karbanádlov, filé a iných vecí,* a samozrejme *rôzne nože"*. Je tam ešte veľa zaujímavých postrehov o kuchyni konca 19. storočia.

Vráťme sa však k samotnej chemickej procedúre aplikovanej v modernej kuchyni. Na úvod tejto časti uvediem krátke pojednanie o *vajci na panvici (volské oko)* a o *vajci pripravenom varom vo vode „namäkko" alebo „natvrdo"*. Ak vyklopíme obsah surového vajíčka na vyhriatu panvicu, priezračné bielko (s obsahom cca 90 % vody) nevýraznej chuti sa razom roztečie okolo krásne oranžového žĺtka. Po chvíli začne tekuté bielko tuhnúť na bielu hmotu, ktorej chuť je nepovnateľne lepšia. Proces, ktorý pozorujeme, sa chemicky nazýva *„tepelná denaturácia bielkoviny"*.

Bielko ako jedna z mála potravín, okrem vody, neobsahuje sacharidy ani tuky a je tvorené len bielkovinami, medzi ktorými dominujú bielkoviny *ovoalbumin (54 %) a ovotransferrin (13 %)*. Pri tepelnej denaturácii sa pôvodná štruktúra *ovoalbunínu (obr. 2.)* a *ovotransferrinu (obr. 3)* rozpadá na jednoduchšie bielkoviny, ktoré následne vzájomným zmiešaním vytvárajú proteínové klbko. Tento proces sa nazýva *koagulácia*, čo vidíme na panvici ako bielu hmotu okolo žĺtka.

Denaturácia a *koagulácia* je príčinou zmeny chuti bielka a jeho lepšej stráviteľnosti. Teploty, pri ktorých spomenuté bielkoviny denaturujú, sú rozdielne. *Ovotransferrin* denaturuje pri teplote 62 °C, zatiaľ čo *ovoalbumin* až pri teplote 80 °C. Tento teplotný rozdiel je podstatou prípravy vajíčka namäkko a natvrdo. Čo pri vajíčku „namäkko" dosiahneme buď nižšou teplotou alebo kratšou dobou varenia vo vriacej vode a pri vajíčku „natvrdo" vyššou teplotou alebo dlhšou dobou varenia vajíčka vo vriacej vode. Samozrejme, tepelne rozdielne denaturácie *ovoalbuminu* a *ovotransferrinu* majú vplyv na jemne odlišné chuťové vlastnosti uvarených vajíčok.

Záverom chcem zdôrazniť, že znalosť chémie kuchára v kuchyni ešte neurobí, je to predsa zážitkové umenie. Znalosť chémie môže však byť niekedy v kuchyni veľmi užitočná. Napr. keď prekyslíme octom nejakú omáčku alebo fazuľovú polievku. Nič jednoduchšie, na zneutralizovanie nadbytočného octu použijeme jedlú sódu bikarbónu (opäť chémia) a chuť fazuľovej polievky alebo omáčky sa vráti späť. Ide o reakciu

CH_3COOH (ocot) + $NaHCO_3$ (sóda)
$CH_3COONa + CO_2 + H_2O$

pri ktorej nás trochu prekvapí bublanie a penenie unikajúceho CO_2. Prítomný octan sodný v omáčke alebo polievke už nie je kyslý a uvedený chemický kuchynský experiment im vráti príjemnú chuť.

Pokračovať budeme nabudúce. V 2. časti cyklu *„Je v tom chémia"*, popíšem procesy a správne postupy pri pečení hovädzieho mäsa, alebo uvediem príčiny rozdielneho obsahu alkoholu (40 %) v bežných liehovinách a v slivovici (52 %). Dobrú chuť, priatelia. Z kuchyne zdraví „Chémia".

Ing. Dušan Kordík, PhD.
Autor vyštudoval chémiu na SPŠCH v Banskej Štiavnici a fyzikálnu chémiu na CHTF SVŠT (dnes FCHPT STU) v Bratislave

Literatúra: *O. Dvořák, Chemie na Talíři, Grada 2021; Encyklopedia Wikipedia*

Prehľad stavu a pohybu obyvateľov obce Ľubietová

Ukazovateľ	Stav k 31.12.2021	Stav k 31.12.2022	Stav k 31.12.2023	Stav k 31.12.2024	Stav k 31.12.2025
Narodení	4	11	11	4	13
Zomretí	9	13	14	13	14
Stav trvale bývajúceho obyvateľstva	1243	1254	1274	1269	1262

Milí naši čitatelia!

K radu ďalších vinšovníkov,
aj my podľa dobrých zvykov
pripojiť sa chceme.

Keď nie inšie,
aspoň ešte tieto vinše:

Pekné sviatky, dobrú zhodu,
ženám čerstvú, sviežu vodu,

mužom nech tiež sladko je,
nech si prídu na svoje.

Vaša redakčná rada

Recepty

Ľahký kurací šalát

Suroviny:
20 dg kuracie prsia
20 dg fazuľa v konzerve
1 ks uhorka
7 dg tvrdý syr
1 plechovka kukurica
Chlieb
Soľ
Čierne korenie

Dresing:
3 PL kyslá smotana
1 PL dijonská horčica
Pár kvapiek citrónová šťava
1PL olivový olej

Postup:
Kuracie prsia očistíme, nakrájame na kocky a osmažíme na panvici dozlatista – necháme vychladnúť. V miske zmiešame fazuľu, kukuricu, nakrájanú uhorku, na kocky nakrájaný tvrdý syr. Pridáme studené mäso a premiešame. Zalejeme pripraveným dresingom a pridáme krutóny z chleba. Nezabudnime posoliť a okoreniť.

Domáci vaječný likér

Ingrediencie:
5 žĺtkov
1 plechovka salka
250 ml smotany na šľahanie
250 ml rumu
vanilkový cukor

Postup:
Žĺtky vyšľaháme s vanilkou, pridáme salko a smotanu. Nakoniec pomaly vlejeme rum a necháme odstáť jeden deň.
Na zdravie!

Zdroj: NajRecept.sk

Pár múdrostí

Stretávajte sa s ľuďmi, ktorí veria v to, v čo veríte vy.

Čím viac sa spoločnosť vzďaľuje od pravdy, tým viac bude nenávidieť tých, ktorí ju vyslovujú.

Múdrosť treba nielen získavať, ale aj používať.

Našim hlavným cieľom v tomto živote je pomáhať druhým. A ak im nemôžete pomôcť, aspoň im neubližujte. *Dalajláma*

Nič nie je horšie pre ľudstvo ako mladá generácia, ktorá chce žiť len materialisticky.

Predám alebo darujem

Ide o dvere bielej farby, ktoré má majiteľ navyše. Záujemca sa môže obrátiť na redakčnú radu.
Kontakt: noviny@lubietova.sk

Rutina ničí mozog rýchlejšie ako alkohol, tvrdí výskum ruskej neurofyziologičky

NATALIA BECHTEREVOVÁ, legenda ruskej neurofyziológie a dlhoročná výskumníčka mozgu, počas svojej viac ako päťdesiatročnej kariéry upozorňovala na faktor, ktorý môže mozog poškodzovať rýchlejšie než alkohol. Prekvapivo ním nie je žiadna toxická látka, ale nedostatok novosti.

Podľa jej zistení mozog primárne nedegraduje vekom, ale rutinou. Ak je každý deň rovnaký, bez nových podnetov, výziev a učenia, neurónové spojenia sa oslabujú a zanikajú. Mozog totiž funguje na jednoduchom princípe: „Používaj ho, alebo oň prídeš.“ Spojenia - synapsie, ktoré nevyužívame, sa rozpadajú. Nové vznikajú iba vtedy, keď sa učíme, riešime problémy alebo vystupujeme zo zaužívaných schém.

Výskumy naznačujú, že ľudia, ktorí si udržiavajú intelektuálnu aktivitu, učia sa nové veci a pestujú záľuby, si zachovávajú mentálnu sviežosť aj vo vysokom veku. Naopak, dlhodobá rutina bez mentálnej stimulácie môže viesť k rýchlejšiemu úbytku kognitívnych schopností.

Odborníci preto odporúčajú vedome narúšať stereotyp. Učiť sa cudzí jazyk, meniť denné návyky, skúšať nové aktivity, spoznávať nové prostredie. Mozog potrebuje výzvy rovnako ako telo pohyb. Bez nich postupne slabne.

Pohodlná rutina môže pôsobiť bezpečne, no z dlhodobého hľadiska predstavuje riziko. Nepríjemná novosť je naopak investíciou do mentálneho zdravia.

-FP-

ĽUBIETOVSKÉ NOVINY, štvrťročník vydávaný obcou Ľubietová pre lepšiu informovanosť občanov • Vydáva: Obec Ľubietová. EV 5477/17 • IČO vydavateľa: 00313564 Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Obecný úrad Ľubietová, Nám. V. Dunajského 1/1, 976 55 Ľubietová • tel: 048/2289010 • e-mail: noviny@lubietova.sk • www.lubietova.sk Poverená vedením redakčnej rady: Bc. Jana Majerová • Redakčná rada: Soňa Pupalová, Mgr. Mária Vidová, Mgr. Florentína Prôčková, CSc. • Grafická úprava a tlač: DALI-BB, s.r.o. & FAB Co., s.r.o., Banská Bystrica • NEPREDAJNÉ • Niektoré texty sú bez redakčnej úpravy • REDAKCIA SI VYHRADZUJE PRÁVO KRÁTENIA A ÚPRAVY RUKOPISOV! **Zadané do tlače: 20. 3. 2026** • Vydavateľ nezodpovedá za obsah a pravdivosť reklamných a inzertných oznamov • ISSN 2454-0501 • **Uzávierka budúceho čísla 5. 6. 2026**